

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารและพนักงานเทศบาลตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

Awareness About the Problem of Environmental Pollution the Management and Staff District in the City Nakhon Ratchasima

อรรณพ อังวิฑูรสถิตย์

Annop Ungwithulsthith

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Suan Sunandha Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารและพนักงานเทศบาลตำบล การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบล และเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารและพนักงานเทศบาลตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและพนักงานเทศบาลผู้ปฏิบัติงานตามนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 148 ราย ในการศึกษาครั้งนี้จะทำให้เข้าใจถึงปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในชุมชนและนำไปสู่การแก้ไขรูปแบบการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมให้ตรงกับความเป็นจริง ผลการวิจัยพบว่า

1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารและพนักงานเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 70.00 คะแนน โดยผู้บริหารเทศบาลตำบล มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 71.00 คะแนน ส่วนพนักงานเทศบาลตำบล มีคะแนนเท่ากับ 69.00 คะแนน 2) การบริหารจัดการเกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารและพนักงานเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.01 โดยผู้บริหารเทศบาลตำบล มีการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.30 ส่วนพนักงานเทศบาลตำบล มีการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.72 3) ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมของผู้บริหาร มีความแตกต่างกับพนักงานเทศบาลตำบล อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน และ 4) ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายสูงกว่าพนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารเทศบาลตำบลขนาดกลาง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม แตกต่างกับผู้บริหารเทศบาลตำบลขนาดเล็ก อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

คำสำคัญ: มลพิษ, สิ่งแวดล้อม, การบริหารจัดการ

Abstract

This research is aimed at to study the knowledge and understanding about environmental pollution problems of the administrators and employees of the municipality. Environmental management of the municipality and to compare the knowledge and understanding about environmental pollution problems of the administrators and employees of the municipality in the district Nakhon Ratchasima by using survey research. The sample group is the administrators and the municipality employees who work according to the environmental policy in the district Nakhon Ratchasima, a total of 148 people in this study will understand the environmental pollution problems that occur in the community and lead to the modification of the environmental management model to be true. The research found that.

1) Knowledge and understanding about environmental pollution problems of the municipality administrators and staff In Nakhon Ratchasima. The overall picture is at a moderate level, with an average score of 70.00 points by the district municipal administrators. With an average score of 71.00 points with a

score of 69.00 points 2) Management of environmental pollution problems of the municipal administrators and staff of the municipality In Nakhon Ratchasima at a moderate level with an average value of 3.01 by district municipal administrators have environmental management at a moderate level with an average of 3.30. the municipal employee have environmental management at a moderate level with an average of 2.72 3) The comparison of knowledge and understanding about environmental pollution problems of executives There is a difference with the district municipality employees. with no statistical significance at the level of .05 which is not consistent with the hypothesis and 4) the administrators have a better understanding of solid waste and hazardous wastes than employees with statistical significance at the level of 0.05. the medium district municipal administrator have knowledge and understanding about environmental pollution problems different from the small district municipal administrators without statistical significance at the level of .05 which is not consistent with the hypothesis.

Keywords: Pollution, Environmental, Management

Received: 2018-29-04

Revised: 2019-03-05

Accepted: 2019-04-29

บทนำ

เมืองนครราชสีมา หรือ จังหวัดนครราชสีมา ได้ถูกยกฐานะขึ้นเป็น เทศบาลเมืองนครราชสีมา เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2478 เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่มากถึง 20,493.96 ตารางกิโลเมตร เท่ากับร้อยละ 12.12 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การพัฒนาทางเศรษฐกิจซึ่งขยายตัวเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้การขยายตัวในด้านอื่นตามมาไม่ว่า ด้านเกษตร การคมนาคม การท่องเที่ยวและการบริการ ส่งผลให้เกิดความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและก่อให้เกิดปัญหามลพิษไม่ว่าจะเป็นความเสื่อมโทรมของคุณภาพน้ำในลำคลองและแหล่งน้ำอื่น ๆ มลพิษทางอากาศจากฝุ่นละออง และก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ ซึ่งมีสารตะกั่วจากท่อไอเสียรถยนต์ ขนาด 0.2-0.4 ไมครอน ในบริเวณการจราจรหนาแน่น ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ในเขตอุตสาหกรรม ปัญหาเสียง กลิ่นในแหล่งชุมชนและเขตอุตสาหกรรม ปัญหามูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่ไม่สามารถจัดการได้หมด ซึ่งเทศบาลจะต้องกำจัดเฉลี่ยประมาณ 200 ตันต่อวัน (สำนักงานเทศบาลนครนครราชสีมา. 2546) และไม่มีระบบการกำจัดขยะที่เพียงพอ ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพประชาชน ปัญหาการกำจัดกากของเสียอันตราย

สุลักษณะ มีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุของสารเคมีตกค้างจากโรงงานอุตสาหกรรมไหลลงสู่ลำคลองจนกระทั่งลำน้ำสายดังกล่าวอยู่ในสภาพวิกฤต รวมทั้งมีแนวโน้มของการสะสมสารพิษในสิ่งแวดล้อมเพิ่มสูงขึ้น (สาวิตรี ธงยืน, 2547 ,หน้า 5) เทศบาลเป็นรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น ดำเนินการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย โดยมีการจัดตั้งเทศบาลขึ้นในปี พ.ศ. 2476 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้ยกเลิกการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 สำหรับเทศบาลตำบลที่เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นใหม่และเทศบาลตำบลที่มีอยู่เดิมรูปแบบและวิธีการดำเนินงานการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ไม่สามารถที่จะดำเนินการได้เทียบเท่าเทศบาลนคร เทศบาลเมือง จึงต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ และต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบล เป็นองค์กรที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน มีอำนาจหน้าที่คุ้มครองดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปัญหาสิ่งแวดล้อมระดับท้องถิ่น เป็น

ปัญหาที่มีความซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับปัญหาอื่น ๆ เป็นห่วงลูกโซ่ และทุกฝ่ายจะต้องเล็งเห็นความสำคัญและช่วยกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว ที่มีสาเหตุและผลกระทบต่อชุมชน เช่น ปัญหาอากาศเป็นพิษจากการปล่อยทิ้งกากอุตสาหกรรมหรือการรั่วไหลของสารเคมี จากสถานที่จัดเก็บ การบริหาร และการจัดการสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานในท้องถิ่นที่ไม่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าถึงการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสม จึงเป็นปัญหาที่สำคัญของชุมชนที่จะต้องร่วมกันเร่งแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุระ ปานเจริญศักดิ์, 2547, หน้า 3) ผู้บริหารและพนักงานเทศบาลตำบลที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมมีบทบาทสำคัญตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 30 (4)

ผู้วิจัยจึงสนใจทำการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมและการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะเทศบาลตำบล ซึ่งมีความสำคัญต่อชุมชนเป็นหัวใจในการจัดการสิ่งแวดล้อมให้ประสบผลสำเร็จได้ เพราะเป็นองค์กรชุมชนที่เป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของประชาชนในชุมชน ทำให้ทราบถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนที่แท้จริงได้ โดยเฉพาะการศึกษาครั้งนี้จะทำให้เข้าใจถึงปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในชุมชนและนำไปสู่การแก้ไขรูปแบบการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมให้ตรงกับความเป็นจริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารและพนักงานเทศบาลตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามขนาดของเทศบาลตำบล ตำแหน่ง การศึกษา การอบรม ระยะเวลาการปฏิบัติงาน

2. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

3. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารและพนักงานเทศบาลตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพและขนาดของเทศบาลตำบล

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารเทศบาลตำบลและพนักงานเทศบาลตำบลในเขตอำเภอเมือง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน

2. ผู้บริหารและพนักงานเทศบาลตำบลขนาดใหญ่กับขนาดเล็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วยหัวข้อทฤษฎี และแนวคิดเกี่ยวกับปัญหามลพิษกับสิ่งแวดล้อม

2. ขอบเขตด้านประชากร คือ ผู้บริหารและพนักงานเทศบาลตำบล ผู้ปฏิบัติงานตามนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ที่ปฏิบัติงานในปี พ.ศ. 2560 จำนวน 148 ราย ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดย ใช้สถานภาพการดำรงตำแหน่งของบุคลากรเป็นชั้นภูมิ และใช้เกณฑ์ของ Krejcie และ Morgan (กาญจนา วัฒนายุ, 2545, หน้า 223) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพการดำรงตำแหน่งของบุคลากรเทศบาลตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วยผู้บริหาร และพนักงานเทศบาลตำบล จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ของบุคลากร ขนาด

ของเทศบาล ตำแหน่งหน้าที่ ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ การศึกษาเกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม การอบรมเกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านมลพิษทางน้ำ ด้านมลพิษทางอากาศ และเสียง ด้านขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย และด้านสารอันตราย

การทบทวนวรรณกรรม

ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เนื่องจากมนุษย์มีความต้องการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติมากเพื่อสนองตอบความต้องการขั้นพื้นฐานของตนเอง ในการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ซึ่งทรัพยากรทางธรรมชาติมีปริมาณจำกัด ซึ่งไม่พอต่อความต้องการของมนุษย์ จึงเกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์ได้รับผลกระทบอยู่ มี 3 ประการที่สำคัญคือ ปัญหาการร่อยหรอของทรัพยากร ปัญหาสารพิษ และปัญหาของระบบนิเวศ (วินัย วีระวัฒนานนท์. 2540, หน้า 1) อย่างไรก็ตาม ถ้าจะได้พิจารณาถึงสาเหตุปัจจัยมาจากการเพิ่มประชากรมนุษย์ เป็นผลมาจากการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงขนบประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ และการพัฒนายกระดับมาตรฐานการดำรงชีวิตของมนุษย์ในปัจจุบัน มนุษย์พยายามแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นด้วยการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อจัดสรรพิชิตต่าง ๆ การจัดการฟื้นฟูสภาพแวดล้อม การดำเนินงานทางการแพทย์ และสาธารณสุขเพื่อพัฒนาสุขภาพอนามัยของมนุษย์และการวางมาตรการทางสังคมเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม การพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องในระยะยาวนั้น ควรคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไปด้วยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

1. ความหมายการจัดการสิ่งแวดล้อม เกษม จันทรแก้ว (2545, หน้า 472-473) ได้ทำการศึกษาคำนิยามและความหมายของคำว่า

การจัดการสิ่งแวดล้อม ของนักวิชาการต่างประเทศหลายคน และได้สรุปความหมายตามทรรศนะของนักวิชาการต่าง ๆ ต่อไปนี้

1.1 การจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นคำที่เหมือนกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแตกต่างกันที่การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมนั้นเป็นเหมือนทฤษฎีและหลักการไม่ได้มีแผนงานปฏิบัติ ส่วนคำว่าจัดการสิ่งแวดล้อมนั้นเป็นคำที่มีความหมายในเชิงที่สามารถปฏิบัติได้

1.2 การจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นกระบวนการ ซึ่งหมายถึง ต้องมีกลไกสิ่งแวดล้อมควบคุม และมีขั้นตอนการดำเนินงานอย่างมีแบบแผน กล่าวคือ ต้องมีจุดเริ่มต้นและลงท้ายที่มีกลไกควบคุม ด้วยเหตุนี้ การจัดการสิ่งแวดล้อมจึงสามารถยอมรับได้ในทางปฏิบัติและเป็นไปตามหลักการทางวิทยาศาสตร์ทุกประการ

1.3 การจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นเสมือนแผนงานในการดำเนินการทางสิ่งแวดล้อม ซึ่งการกำหนดแผนงานนี้จะต้องครอบคลุมนโยบาย มาตรการ แผนงาน และโครงการหรือแผนปฏิบัติการ (Action plan) ที่มีขั้นตอนและกลไกควบคุมให้แผนงานดำเนินไปได้

1.4 การจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในระบบสิ่งแวดล้อมโดยต้องยึดหลักและวิธีการอนุรักษ์วิทยาศาสตร์ ซึ่งผู้ใช้ต้องตระหนักดีว่าต้องมีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสำหรับมวลมนุษย์ตลอดไป ทั้งปริมาณที่เพียงพอต่อความต้องการและเวลาที่ต้องการมีให้ได้ นอกจากนี้การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ต้องไม่ให้เกิดผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทั้งทางตรงและทางอ้อม แต่ถ้าหลีกเลี่ยงไม่ได้ ก็ยอมให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด หรือเกิดได้ตามความสามารถของธรรมชาติที่จะช่วยตัวเองได้เท่านั้น ถ้าเกินกว่านี้แล้วก็จะเกิดมลพิษสิ่งแวดล้อมได้ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือการจัดการสิ่งแวดล้อม คือ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขึ้นแผนการปฏิบัติ หรือหาวิธีการอนุรักษ์มาประยุกต์ใช้ กล่าวคือ มีแผนการใช้และดำเนินการต่อ

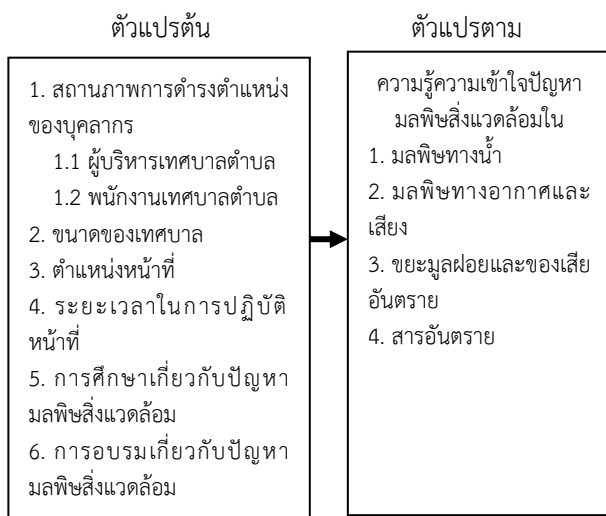
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่กำหนดไว้
อย่างมีขั้นตอนและมีกลไกควบคุม

1.5 การจัดการสิ่งแวดล้อม เป็น
แนวทางหนึ่งของนิเวศพัฒนาปฏิบัติ หรือพัฒนา
แบบยั่งยืน กล่าวคือ การจัดการสิ่งแวดล้อมเป็น
หลักการที่เปิดโอกาสให้มีการใช้ทรัพยากรได้แต่
ต้องไม่ให้คุณค่าทางนิเวศวิทยาสูญหายไป หมายถึง
การนำทรัพยากรมาใช้ นั่น ต้องอยู่ในวิสัยที่
ธรรมชาติจะช่วยธรรมชาติให้ฟื้นฟูตัวเองได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ ถ้าเกินความสามารถของธรรมชาติ
แล้วปัญหาของเสียมีมากเกินไปจนกลายเป็นมลพิษ
สิ่งแวดล้อมจะมีมากตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

1.6 การจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นทั้ง
หลักการและแผนปฏิบัติให้ผู้บริหารใช้ดำเนินงาน
ตั้งแต่เริ่มโครงการและระหว่างดำเนินโครงการ
ทั้งนี้เพราะว่าการจัดการสิ่งแวดล้อมมีกลไกที่
กำกับ กระบวนการ และแผนงานการใช้ทรัพยากร
สิ่งแวดล้อม นักบริหารสามารถจะทราบแนวความคิด
และแผนในการดำเนินงานอย่างมีขั้นตอนดังกล่าว
จึงนำไปตัดสินใจได้

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้องทำให้ได้กรอบแนวความคิดเกี่ยวกับ
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม
ของผู้บริหารและพนักงานเทศบาลตำบล ในเขต
อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ได้ดังนี้

ภาพ 1 แสดงความสัมพันธ์ของกรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม และศึกษาเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารและพนักงานเทศบาลตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัย ได้สร้างขึ้นมาเอง ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคล เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม จำนวน 8 ข้อ สอบถามเกี่ยวกับ อายุ เพศ ระดับการศึกษา ขนาดของเทศบาล ตำแหน่งหน้าที่งานในปัจจุบัน ประสบการณ์ด้านการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารและพนักงานเทศบาลตำบล จังหวัดนครราชสีมา ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านมลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศและเสียง ขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย และสารอันตราย ซึ่งลักษณะของแบบทดสอบเป็นแบบเลือกตอบ มี 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมในเทศบาลตำบล จังหวัดนครราชสีมาทั้ง 4 ด้าน

1. มลพิษทางน้ำ
2. มลพิษทางอากาศและมลพิษทางเสียง
3. ขยะมูลฝอย
4. ของเสียอันตรายสารอันตราย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

กำหนดขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ทำหนังสือจากมหาวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือและขอความอนุเคราะห์จากนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้บริหารและพนักงานเทศบาลตำบล ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

2. การจัดส่งและจัดเก็บแบบสอบถาม ผู้วิจัยจัดส่งทางไปรษณีย์และเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจด้านปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารและพนักงานเทศบาลตำบล โดยใช้การวัดความรู้ความเข้าใจแบบเลือกตอบ (Multiple choices) มีตัวเลือก 4 ตัวเลือก มีข้อถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

ตอบถูกให้ 1 คะแนน

ตอบผิดให้ 0 คะแนน

นำคะแนนความรู้ความเข้าใจมาจัดระดับความรู้ออกเป็น 3 ระดับ ตามคะแนนดังนี้

คะแนน   ระดับความรู้

สูง   80.00 ขึ้นไป

ปานกลาง   60.00-79.00

ต่ำ   น้อยกว่า 60.00

3. วิเคราะห์ข้อมูล ข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม วิเคราะห์ด้วยค่าสถิติร้อยละ

4. การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารและพนักงานเทศบาลตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้วิธีการทดสอบค่าที่ t-test

ผลการศึกษา

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมและการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารและพนักงานเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา ปรากฏผลโดยสรุปดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารและพนักงานเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 70.00 คะแนน โดยผู้บริหารเทศบาลตำบล มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 71.00 คะแนน ส่วนพนักงานเทศบาลตำบล มีคะแนนเท่ากับ 69.00 คะแนน หากพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 ด้านมลพิษทางน้ำ ผู้บริหารและพนักงานเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหามลพิษทางน้ำ อยู่ในระดับปานกลาง คือมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 73 คะแนน โดยผู้บริหารเทศบาลตำบล มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหามลพิษทางน้ำ อยู่ในระดับปานกลาง 76 คะแนน และพนักงานเทศบาลตำบล มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหามลพิษทางน้ำ อยู่ในระดับปานกลาง 75 คะแนน

1.2 ด้านมลพิษทางอากาศและเสียง ผู้บริหารและพนักงานเทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหามลพิษทางอากาศและเสียง อยู่ในระดับปานกลาง 62 คะแนน โดยผู้บริหารเทศบาลตำบล มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหามลพิษทางอากาศและเสียง อยู่ในระดับปานกลาง 63 คะแนน และพนักงานเทศบาลตำบล มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหามลพิษทางอากาศและเสียง อยู่ในระดับปานกลาง 62 คะแนน

1.3 ด้านมลพิษทางขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ผู้บริหารและพนักงานเทศบาล มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย อยู่ในระดับปานกลาง 72 คะแนน โดยผู้บริหารเทศบาลตำบล มีความรู้ความ

เข้าใจเกี่ยวกับปัญหามลพิษทางขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย อยู่ในระดับปานกลาง 74 คะแนน และพนักงานเทศบาลตำบล มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย อยู่ในระดับปานกลาง 70 คะแนน

1.4 ด้านสารอันตราย ผู้บริหารและพนักงานเทศบาลตำบล มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาสารอันตราย อยู่ในระดับปานกลาง 66 คะแนน โดยผู้บริหารเทศบาลตำบล มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาสารอันตราย อยู่ในระดับปานกลาง 68 คะแนน และพนักงานเทศบาลตำบล มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาสารอันตราย อยู่ในระดับปานกลาง 64 คะแนน

2. การบริหารจัดการเกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารและพนักงานเทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.01 โดยผู้บริหารเทศบาลตำบล มีการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.30 ส่วนพนักงานเทศบาลตำบล มีการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.72

3. ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารและพนักงานเทศบาลตำบล มีความแตกต่างกับพนักงานเทศบาลตำบล อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายสูงกว่าพนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผู้บริหารเทศบาลตำบลขนาดกลาง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหา มลพิษสิ่งแวดล้อม แตกต่างกับผู้บริหารเทศบาลตำบลขนาดเล็ก อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

การอภิปรายผลการวิจัย

1. ผู้บริหารและพนักงานเทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารและพนักงานเทศบาลตำบล มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมลพิษทางน้ำสูงที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตรา พรหมมิตร (2542) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล จังหวัดนครนายก ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่สาธารณสุขความรู้ความเข้าใจด้านปัญหามลพิษทางน้ำสูงที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ สมคิด รัตนวงศ์ไชย (2544) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัย พบว่ามีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการสร้างขึ้นโดยมนุษย์ คือ ถาวรวัตถุ โบราณสถาน ศิลปะและวัฒนธรรม ท้องถิ่นตลอดจน มีความเข้าใจวิธีการแก้ไขปัญหาที่อาจสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งสภาพแวดล้อมทางน้ำ

2. ผู้บริหารและพนักงานเทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา มีการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารและพนักงานเทศบาลตำบล มีการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในระดับปานกลางเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนันท์ นิลบุตร (2544) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารกรุงเทพมหานคร ในการแก้ไขปัญหา มลพิษสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารกรุงเทพมหานคร แก้ไขปัญหา มลพิษสิ่งแวดล้อม ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลมีบทบาทด้านการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมในชุมชน และฝึกอบรมระดับปานกลาง ปริยานุช

คิมหะจันท์ (2542) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทที่ปฏิบัติจริงในการจัดการสิ่งแวดล้อมในระดับปานกลาง และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรินทร์ จันทบุรณ์ (2542) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาเทศบาลในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาเทศบาล ในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ทั้ง 5 ด้านมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

3. เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารและพนักงานเทศบาลตำบล ผลการวิจัย พบว่าไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยโดยพบว่า ผู้บริหารเทศบาลตำบลและพนักงานเทศบาลตำบล มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2536) ที่กล่าวว่าเจตคติหรือความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์จะเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลปฏิบัติหรือกระทำต่อสิ่งต่าง ๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นไปได้ในทิศทางคัดค้านหรือสนับสนุนก็ได้ ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาเพ็ญ เจียสกุล (2536) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตพื้นที่ชั้นกลาง กรุงเทพมหานคร พบว่า ความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอยของกลุ่มตัวอย่างไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแตกต่างจากการศึกษางานวิจัยของ อรรวรรณ เย็นใจ (2535) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความรู้และการปฏิบัติของประชาชนในครัวเรือนศึกษาเฉพาะกรณีคลองโอง่าง พบว่า ความรู้มีความสัมพันธ์เชิงบวกเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.1 ผู้บริหารและพนักงานเทศบาลตำบล มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากในปัจจุบันปัญหาสิ่งแวดล้อมทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น เพราะจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น จึงควรส่งเสริมให้มีความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และร่วมสร้างเครือข่ายระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการให้มีบริการสาธารณะร่วมกัน เช่น การกำจัดขยะ การดูแลสวนสาธารณะ การฝึกอบรมอาสาสมัครเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

1.2 ผู้บริหารเทศบาลตำบลขนาดกลางและพนักงานเทศบาลตำบลขนาดเล็ก ขาดการศึกษาและการอบรมเกี่ยวกับการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม เป็นจำนวนมาก หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องควรหาแนวทางการจัดฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจในการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ช่วยเหลือดูแลสิ่งแวดล้อมตลอดจนฝึกอบรมทักษะการนิเทศติดตามและประเมินผลงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีสภาพแวดล้อมที่ดีในชุมชน

1.3 ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่สุดในเทศบาลตำบล คือปัญหาขยะมูลฝอย รองลงมาคือปัญหามลพิษทางน้ำ ซึ่งเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนที่ควรเร่งรีบแก้ไข โดยการนำมาพัฒนาเป็นเนื้อหาในการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจและด้านแนวคิดในการแก้ไขปัญหา เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน โดยเน้นให้มีความทันสมัย มีประสิทธิภาพอยู่ตลอดเวลา

1.4 แนวทางการจัดการปัญหามลพิษทางน้ำ คือ ควรมีการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเพื่อนำผลที่ได้มาวางแผนดำเนินการแก้ไขปัญหา ส่งเสริมความร่วมมือทั้งในภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน เพื่อจัดสรรงบประมาณดำเนินการแก้ไขอย่างจริงจัง จัดตั้งองค์กรขึ้นมาเพื่อดำเนินการดูแลรักษาแหล่งน้ำในชุมชน มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการ

ปรับปรุงคุณภาพน้ำให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง และรณรงค์ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมรักษาแหล่งน้ำเพื่อลดผลกระทบของน้ำเสียในชุมชน โดยการเฝ้าระวัง ดูแล รักษาคุณภาพแหล่งน้ำ โดยจัดให้มีกลุ่มอาสาสมัคร ตรวจสอบตรา ดูแล คอยตักเตือนประชาชนและเมื่อมีผู้กระทำความผิดให้ลงโทษตามกฎหมาย หน่วยงานรัฐบาลควรจัดหาสถานที่ที่เหมาะสมบำบัดน้ำเสียในชุมชนเพื่อกำจัดน้ำเสีย และลดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย

1.5 แนวทางการจัดการปัญหามลพิษทางอากาศ คือ ควรมีการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น เพื่อนำผลที่ได้มาวางแผนดำเนินการแก้ไขปัญหาหน่วยงานภาครัฐควรมีการรณรงค์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในการจัดการ จัดกิจกรรมการรณรงค์การคัดแยกขยะ การจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับสภาพอากาศเป็นพิษที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน รวมถึงกำหนดนโยบายมาตรการแก้ไขโดยให้มีกิจกรรมในชุมชน จัดนิทรรศการ จัดกิจกรรมโครงการต่าง ๆ มุ่งเน้นให้ประชาชนในชุมชนตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา จัดกิจกรรมส่งเสริมจิตสำนึกให้แก่ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา และมีบทลงโทษผู้กระทำผิดอย่างจริงจัง

1.6 แนวทางการจัดการปัญหามลพิษทางเสียง คือ ควรมีการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น เพื่อนำผลที่ได้มาวางแผนดำเนินการแก้ไขปัญหา หน่วยงานภาครัฐควรออกกฎระเบียบในการจัดการปัญหามลพิษทางเสียง และบทลงโทษอย่างจริงจังเพื่อให้เกิดความมีระเบียบวินัยของประชาชนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น และลดปัญหาสาเหตุต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดมลพิษ ร่วมทั้งประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือทั้งภาครัฐและเอกชนในการร่วมมือกันอย่างจริงจัง เพื่อลดมลภาวะทางเสียง เช่น ตรวจสอบสภาพเครื่องยนต์สม่ำเสมอ จัดหางบประมาณเพิ่มเติมในการจัดซื้ออุปกรณ์การตรวจสอบวัดความดังของเสียง

เครื่องยนต์ จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นกับประชาชน

1.7 แนวทางการจัดการปัญหาขยะมูลฝอย คือ ควรมีการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น เพื่อนำผลที่ได้มาวางแผนดำเนินการแก้ไขปัญหา หน่วยงานของรัฐควรมีการบริหารจัดการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างทั่วถึง ทั้งทางบกและทางน้ำ ควรจัดให้หาเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้มาอบรมให้ความรู้กับข้าราชการและประชาชนเกี่ยวกับการจัดเก็บ การกำจัดขยะมูลฝอย เช่น การคัดแยกขยะมูลฝอยและทิ้งขยะมูลฝอยให้ถูกสุขลักษณะ เพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกวิธี จัดหาภาชนะรองรับขยะมูลฝอยให้เพียงพอ จัดหาเครื่องมือกำจัดขยะโดยการสร้างเตาเผาขยะที่มีคุณภาพลดปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับขยะทั่วไปกับขยะมีพิษ ขยะที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและสิ่งแวดล้อม และรณรงค์ดำเนินการจัดการอย่างต่อเนื่อง ในด้านการมีส่วนร่วมชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน เช่น จัดหาเครื่องมือในการกำจัดขยะการเก็บขยะมูลฝอยที่ตกค้างในชุมชน

1.8 แนวทางการจัดการปัญหาของเสียอันตราย คือ ควรมีการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเพื่อนำผลที่ได้มาวางแผนดำเนินการแก้ไขปัญหา มีการคัดแยกขยะทั่วไปกับขยะมีพิษจากบ้านเรือน จัดอบรมให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่และประชาชนอย่างจริงจัง จัดกิจกรรมโครงการต่าง ๆ เพื่อสร้างความตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อประชาชนและชุมชน ส่งเสริมให้ความรู้กับประชาชนเพื่อช่วยลดปริมาณขยะมีพิษ เช่น นำขยะมาใช้ประโยชน์ได้ใหม่ (Recycle)

1.9 แนวทางการจัดการปัญหาของสารอันตราย คือ ควรมีการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเพื่อนำผลที่ได้มาวางแผนดำเนินการแก้ไขปัญหาหน่วยงานภาครัฐรณรงค์

เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการอบรมให้ความรู้ เรื่องวิธีจัดเก็บสารเคมีให้ปลอดภัย การคัดแยกขยะมีพิษกับขยะทั่วไป วิธีการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเมื่อได้รับสารพิษ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีความตระหนักในปัญหาร่วมกันแก้ไขป้องกัน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างประเภทอื่น ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนตำบลหรือประชาชนในแต่ละท้องถิ่น เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่ใกล้ชิดกับท้องถิ่น จึงควรปลูกฝัง ความตระหนักเรื่องปัญหา

สิ่งแวดล้อมให้แก่ข้าราชการและประชาชนในท้องถิ่นเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหา และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมว่ามากหรือน้อยแตกต่างกันเพียงใด และเพื่อหารูปแบบการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

2.2 ควรศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมในชุมชนอื่น ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลเป็นแนวทางกำหนดมาตรการปฏิบัติในการแก้ไขปัญหา โดยการแข่งขันหรือการประกวดเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาและสามารถสร้างความตระหนักให้แก่ข้าราชการในท้องถิ่น ประชาชนและหน่วยงานราชการส่วนอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา วัฒนา. (2545). *การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ธนพรการ.
- เกษม จันทรแก้ว. (2545). *วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: อักษรสยามการพิมพ์.
- ปรียานุช คิมหะจันทร. (2542). *บทบาทของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการสิ่งแวดล้อมกรณีศึกษา จังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2536). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วินัย วีระวัฒนานนท์. (2540). *สิ่งแวดล้อมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วิภาเพ็ญ เจียสกุล. (2536). *พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตพื้นที่ชั้นกลาง*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมคิด รัตนวงศ์ไชย. (2541). *ความรู้และความเข้าใจของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สาวิตรี ธงยี่น. (2547). *เอกสารรายงานสถานการณ์คุณภาพลุ่มน้ำมูลตอนบน (นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ)*. ม.ป.ท.
- สำนักงานเทศบาลนครนครราชสีมา. (2546). *เอกสารภาวะมลพิษสิ่งแวดล้อมเทศบาลนครนครราชสีมา*. นครราชสีมา: กองช่างสุขาภิบาล. อัดสำเนา.
- สุนันท์ นิลบุตร. (2544). *บทบาทของผู้บริหารกรุงเทพในการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุพัตรา พรหมมินทร์. (2542). *ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล จังหวัดนครนายก*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

- สุระ ปานเจริญศักดิ์. (2547). *เวทีเสวนาเมืองโนนสูงจัดการขยะครบวงจรลดภาระต่อสิ่งแวดล้อมแปลงขยะเป็นทุนลดปริมาณขยะอย่างยั่งยืนเป็นแบบอย่างของเมืองโคราช*. ม.ป.ท. อัดสำเนา.
- สุรินทร์ จันทบูรณ์. (2542). *การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาเทศบาลในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อรรรรณ เย็นใจ. (2535). *ความรู้และการปฏิบัติของประชาชนที่อาศัยบริเวณริมคลองกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลภายในครัวเรือนศึกษาเฉพาะกรณีคลองโองอ่าง*. วิทยานิพนธ์สังคมศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.